

OBSAH — INHALT

I. Hlavní referáty — Hauptreferaten

- Zdeněk Měřinský**, Vztahy centrální moci k místnímu vývoji na středověké Moravě
Die Beziehung der Zentralmacht zur örtlichen Entwicklung des mittelalterlichen Mährens 7
- Jaroslav Pánek**, Centrální a regionální prvky dualistického politického systému (Země České koruny v 16. a na počátku 17. století)
Zentrale und regionale Elemente des dualistischen politischen Systems (Die Länder der Böhmisches Krone im 16. und am Anfang des 17. Jahrhunderts) 31
- Karl Gutkas**, Landesfürst und Stände als Gestalter des Landes Österreich (Vom Mittelalter bis zum Beginn des Absolutismus)
Zeměpán a stavy jako tvůrci rakouské země (od středověku do počátku absolutismu) 41
- Jan Janák**, Státní správa a územní samospráva 1740—1945
Staatsverwaltung und Selbstverwaltung 1740—1945 53
- Peter Urbanitsch**, Zentralmacht und regionale Selbstverwaltung im 19. Jahrhundert
Centrální moc a místní samospráva v 19. století 85

II. Příspěvky sekce „A“ — Beiträge Sektion „A“

- Lubomír E. Havlík**, Zur Auffassung der mittelalterlichen Geschichte mit Bezug auf Mähren
K pojetí středověkých dějin se vztahem k Moravě 109
- Sáša Dušková**, Rakouské oddělení královské kanceláře Přemysla Otakara II.
Österreichische Abteilung der königlichen Kanzlei von Přemysl Ottokar II. 119
- Herwig Weigl**, Österreichische Städte, Stadtherren und Landesfürst im späten Mittelalter und in der frühen Neuzeit
Rakouská města, městští pánové a zemský kníže v pozdním středověku a raném novověku 123
- Václav Bůžek**, Der niedere Adel im politischen System in Böhmen in der Zeit vor der Schlacht am Weißen Berg
Nižší šlechta v politickém systému předbělohorských Čech 135
- Aleš Stejskal**, **Milan Bastl**, Rožmberská správa v 16. a na počátku 17. století. Norma a její fungování (diskusní úvaha)
Die rosenbergische Verwaltung im 16. und am Anfang des 17. Jahrhunderts. Normen und ihr Funktionieren. (Diskussionbeitrag) 145
- Helmut Teufel**, Židé mezi zeměpánem a stavy. Vztahy Židů ke králi (markrabímu) v době Ferdinanda I.
Juden zwischen Landesherr und Ständen. Beziehungen der Juden zum König (Markgrafen) unter Ferdinand I. 157

- Jan Škutil*, Verlust der böhmischen Selbständigkeit im Jahre 1627 oder 1749 oder 1805 und Transfer des feudalen Staates in nationalen
Konec samostatnosti české v roce 1627 či 1749 či 1805 a otázky přemě-
ny feudálního státu v národnostní 171
- Zdeněk Martínek*, Samospráva královských měst v Čechách v letech 1620
až 1784
Die Selbstverwaltung der königlichen Städte Böhmens in den Jahren
1620—1784 177
- Alena Jordánková—Ludmila Sulitková*, Vztahy královského města, zem-
ské obce a panovnického dvora na příkladu Brna v 16. a 17. století
Beziehungen der königlichen Stadt, der Landsgemeinde und des
Herrscherhofes am Beispiel Brünns im 16. und 17. Jahrhundert 185
- Helena Štroblová*, Kutnohorská městská správa a úřad mincmistra (nej-
vyššího mincmistra)
Die Kuttenger Stadtverwaltung und der Münzmeister (der höchste
Münzmeister) 191
- Karel Křesadlo*, K omezování městské samosprávy v Jihlavě v 18. století
Zur Einschränkung der Stadtselbstverwaltung in Jihlava (Iglau) im 18. Jh. 197
- Anna Čoupková*, Anton Valentin Kaschnitz von Weinberg. Schriftlicher
Nachlass eines österreichischen Hofbeamten
Písemná pozůstalost Antonína Valentina svobodného pána Kaschnitze
z Weinbergu 201

II. Příspěvky sekce „B“ — Beiträge Sektion „B“

- Dan Gawrecki*, Ústřední moc, samospráva a národnostní vztahy
Zentralmacht, Selbstverwaltung und nationale Verhältnisse 209
- Jiří Malíř*, Země, stát a národ v české a německé politice na Moravě
1848—1918
Land, Staat und Nation in der tschechischen und deutschmährischen Po-
litik 1848—1918 215
- Gerhard Melinz*, Heimatrecht im Konflikt zwischen Zentralstaat und
kommunaler Selbstverwaltung in Cisleithanien (1880—1914)
Domovské právo v konfliktu mezi centralistickým státem a komunální
samosprávou v Předlitavsku (1880—1914) 229
- Andrea Komlosy*, Thesen zum Verhältnis von staatlicher Politik und
ungleicher regionaler Entwicklung
Téze ke vztahu státní politiky a nerovnoměrnému vývoji regionů 237
- Thomas Kletečka*, Zur Genese der Gemeindeordnung von der Revolution
1848/1849 bis zum österreichisch-ungarischen Ausgleich
K vývoji obecního řádu od revoluce 1848/1849 až do rakousko-uherské-
ho vyrovnání 247
- Josef Bartoš*, Územně správní struktury a regionalizace (s přihlédnutím
k vývoji na Moravě a ve Slezsku)
Die Strukturen der Gebietsverwaltung und die Regionalisierung 253

- Jiří Šouša*, K působení neformálních českých struktur ve státních institucích Předlitavska na počátku 20. století
 Unformalle tschechische Strukturen in den Statsinstitutionen in Cisleithanien am Anfang des 20. Jahrhunderts 261
- Robert Luft*, Gemeinde oder Gesamtstaat? Zur politischen Karriere tschechischer Politiker vor 1914
 Obec nebo stát? K politické kariéře českého politika před r. 1914 269
- Hans Peter Hye*, Die „Länderkonferenz“ (1905—1907) — Ein Versuch gemeinsamer politischer Willensfindung der politischen Eliten der Länder
 „Zemská konference“ (1905—1907) — Pokus o nalezení společné politické vůle politické elity zemí 281
- Stefan Malfèr*, Landwirtschaftliche Interessenvertretung im Spannungsfeld Zentralismus — Selbstverwaltung in Österreich. Eine Fallstudie aus der Mitte des 19. Jahrhunderts
 Zemědělské zájmové zastoupení v konfrontaci centrální moci a samosprávy v Rakousku. Studie jednoho případu z druhé poloviny 19. století 291
- František Spurný*, Úloha Obchodní a živnostenské komory v Olomouci v rámci Předlitavska
 Die Aufgabe der Handels- u. Gewerbekammer in Olmütz im Rahmen von Cisleithanien 305
- Tomáš Jiránek*, Obchodní a živnostenská komora v životě regionu
 Die Handels- und Gewerbekammern im Leben der Region 311
- Jiří Dvořák*, Der volkswirtschaftliche Verband für Südböhmen und der südböhmische Regionalismus im Verhältnis zur Zentralmacht in der Zwischenkriegszeit 1918—1939
 Národohospodářský sbor jihočeský a jihočeský regionalismus ve vztahu k ústřední moci v meziválečném období 1918—1939 319
- František Čapka*, Nový statut a jeho význam pro rozvoj královského hlavního města Brna v pol. 19. století
 Das neue Stadtstatut und seine Bedeutung für die Entwicklung der königlichen Landeshauptstadt Brünn in der Mitte des 19. Jahrhunderts 327
- Ingo Andruchowitz*, Bildung im Spannungsfeld emanzipatorischer und wirtschaftlicher Interessen. Regionale schulpolitische Ambitionen in Linz im 19. Jahrhundert
 Vzdělání v konfrontaci emancipačních a hospodářských zájmů. Regionální ambice školské politiky v Linci v 19. století 335
- Karel Vilím*, Hrobští měšťané a převratné změny roku 1848
 Die Klostergraber Bürger und umwälzende Änderungen des Jahres 1848 345
- Svěrák Vlastimil*, Statutární město Jihlava 1865—1928
 Jihlava — Statutarstadt 1865—1928 351
- Marie Macková*, Okresní hejtman aneb o postavení státního úředníka v regionu na přelomu 19. a 20. století
 Der Bezirkshauptmann oder über die Position des Staatsbeamten in der Region an der Wende vom 19. zum 20. Jahrhundert 357
- Ludomír Kocourek*, Snahy o zřízení okresu v Horním Litvínově — příklad emancipačních snah měšťanstva v nástupu industriální éry
 Die Bestrebungen um Konstituierung des Bezirkes Horní Litvínov — ein

- Beispiel für die Emanzipationsbestrebungen des Bürgertums zu Beginn des Industriezeitalters 361
- Pavel Mates*, Vývoj ústavního zakonvení místní správy (1920—1993)
Die Entwicklung der verfassungsmäßigen Verankerung der Ortsverwaltung (1920—1993) 367
- Karel Schelle*, Ústřední a místní správa v první republice
Zur Problematik der Selbstverwaltung in der ersten Tschechoslowakischen Republik 373
- Zdeněk Filip*, Severomoravský národní výbor 1918—1920
Nordmährischer Nationalausschuß 1918—1920 377
- Manfred Aigner*, Zentralmacht und regionale Selbstverwaltung zur Zeit des Zwangskorporatismusstaates (1934—1938) am Beispiel Oberösterreich
Centrální moc a regionální samospráva v době nuceně korporativního státu (1934—1938) na příkladu Horního Rakouska 383
- Winfried R. Garscha—Heinz Arnberger*, „Zentrale“ und „Provinz“ in der NS-Zeit im Spiegel der Landratsberichte aus dem nördlichen „Niederdonau“
„Centrum a provincie“ v období nacismu v zrcadle zpráv zemských rad ze severní oblasti Dolního Podunají 391
- Gerlinde Hauer*, Vorstellung des interdisziplinären österreichisch-tschechischen Forschungs- und Ausstellungsprojektes „Kulturen an der Grenze“
Nástin interdisciplinárního rakousko-českého výzkumného a výstavního projektu „Kultura na hranici“ 397
- Jaroslav Vaculík*, Rakouští Češi v parlamentních a komunálních volbách let 1919—1959
Die österreichischen Tschechen in der Parlaments- und Komunalwahlen 1897—1959 401
- Tomáš Pasák*, Školy spolku Komenského ve Vídni v meziválečném období
Schulwesen des Wiener Comenius-Vereines in der Zwischenkriegsperiode 409
- Milada Lenderová*, Podoby kulturního regionalismu — turnovský Sever a východ a brněnský Index
Die Formen des Kulturregionalismus — Turnauer Zeitschrift Sever a východ (Nord und Ost) und Brünner Index 419
- Zdeněk Jirásek—Hana Malurová*, K problematice centralizace a decentralizace správy v Československu po r. 1945
Zur Problematik der Zentralisierung und Dezentralisierung der Verwaltung in der Tschechoslowakei nach dem Jahre 1945 427
- Květoslava Kocourková*, Akční výbory Národní fronty a okresní a místní národní výbory v roce 1948
Die Aktionskomitees der Nationalen Front und die Nationalausschüsse im Jahre 1948 433
- Pavel Balcárek*, Boj o decentralizaci ústřední moci v našem státě očima poslance ČNR a historika Moravy
Der Kampf um die Dezentralisierung der Zentralmacht in unserem Staat aus der Sicht eines Abgeordneten des Tschechischen Nationalrates und Historikers der Geschichte Mährens 441